Q&A MT R&E 12 februari 2025

<u>Gebiedsgericht Omgevings Programma Nieuw-West (GOP NW)</u>

Tijdens de vergadering van het MT R&E is het Gebiedsgericht Omgevings Programma Nieuw-West besproken. Tijdens de vergadering bleek dat een deel van de leden het document niet had kunnen openen. Er was bovendien te weinig tijd om alle vragen te beantwoorden. We zullen dat in dit document doen, zodat deze informatie al voor iedereen beschikbaar is bij het bespreken in de MT vergadering.

V&OR:

- *Zorg zit in het verwachtingsmanagement wanneer we dit product 'naar buiten' brengen. Hoe gaan we het naar buiten brengen. Verwachtingen management. Bijv. voorlopig gaan we de Oeverlanden, Lelylaan nog niet aanpakken? Komt er een bijsluiter?*
  In het document GOP NW wordt hier uitvoerig op ingegaan. Er staat nadrukkelijk dat het alleen zelfbindend is. Daarnaast noemen we drie vormen van financiering: regulier onderhoud, verschuiving van middelen, en projecten waar we nog op zoek moeten naar middelen.

- *Dit is geen investeringsdocument of een programma waar projecten onder hangen. Is dat wel een geschikte vorm?*
  Dat klopt, het is geen investeringsdocument. De richting die met document gegeven wordt maakt het mogelijk om betere af te wegen waarin geïnvesteerd wordt op het moment dat er middelen of juist minder middelen beschikbaar zijn.

- *Dit GOP is op stadsdeelniveau, maar er een andere is op wijk niveau (Buitenveldert). Kan het niet altijd op stadsdeelniveau?*
  Hier zijn we nog aan het kijken wat het beste werkt. Niet altijd komt het ruimtelijk systeem over met de bestuurlijke grenzen. Voor het GOP NW blijkt dat een dergelijke schaal goed werkt, ook omdat deze overeen komt met de bestuursstructuur van het stadsdeel Nieuw-West.

Rijk-Regio:

- *Kunnen jullie ons meenemen hoe je je de dilemma's/ geschillen hebt beslecht.*
  We hebben het volgende proces/ methode gevolgd:
  1. We hebben het gebied met de huidige kwaliteiten en opgaven in kaart gebracht. De bestaande situatie en de mogelijkheden van die situatie zijn het uitgangspunt.
  2. We hebben het vastgestelde beleid geïnventariseerd en dit laten landen in Nieuw-West
  3. We hebben vervolgens in kaart gebracht waar het beleid zichzelf tegenspreekt of nog gespecificeerd moet worden.
  4. We zijn uitgegaan van de stelregel dat we verscheidenheid versterken. Dus niet overal een beetje groen of een beetje verdichting of een beetje behoud, maar een keuze in op welke plek het ene sterk gebeurt en op welke plek het andere. Daardoor veranderen sommige plekken

structureel, terwijl op andere plekken juist de kwaliteit van de originele opzet behouden blijft.
5. Vervolgens hebben we met een ontwerpersblik keuzes gemaakt. Het bestaande beleid geeft daar richting aan.
6. We hebben deze keuzes gedeeld met alle intern en extern betrokkenen. Aanpassingen zijn iteratief op basis van de input van collega's gedaan.
7. We hebben de conceptkeuzes definitief gemaakt.

- *Was de Energietransitie wel/geen dilemma? Er is ook veel ruimte nodig voor de energietransitie. Daarover staat niets in het stuk, is dat bewust?*
  We zijn in contact geweest met EVA. Zij gaven aan dat dit stuk voor nu voldoende is. Dat er geen grote dilemma's zijn. Een voorbeeld van een dilemma is een tussenstation in een van de laagste polders (Lutkemeer). Waterschap gaf aan dat dit wel extra ingrepen vereist om het ook bij overstromingen draaiende te houden.

- *Waren er geen dilemma's 'bestaande versus nieuwe stad'?*
  Het GOP NW is een omgevingsprogramma dat zich afspeelt in de bestaande stad, er zijn geen uitbreidingswijken. Doel is die bestaande stad te verbeteren en tegelijkertijd extra programma toe te voegen. Toch weten we uit ervaring dat op het moment dat bepaalde wijken worden verbeterd, de wijken ernaast dit niet altijd als positief ervaren omdat de niet aangepakte wijk dan achtergesteld lijkt. Daarom hebben we bijvoorbeeld opgenomen dat wanneer groennormen in een woningbouwproject niet worden gehaald, dit kwalitatief dan wel kwantitatief kan worden gerealiseerd in buurten in de omgeving. Ook hebben we specifiek opgaves benoemd die opgepakt moeten worden in de wijken (buurten in de luwte) waar geen grootschalige transformatie gepland is, zoals het verduurzamen van de woningvoorraad.

Wonen:

- *Zit ongelijk investeren in gelijke kansen er voldoende in?*
  Een van de redenen waarom we begonnen zijn met het GOP in Nieuw-west, is omdat we dit een stadsdeel is waar we extra willen investeren. Er wordt in dit GOP een aantal investeringen voorgesteld die niet gedekt kunnen worden door de gebiedsontwikkeling zelf met het idee dat deze nodig zijn om dit stadsdeel op het niveau te krijgen dat het gelijke kansen biedt in vergelijking tot andere stadsdelen. Het is geen investeringsdocument, maar er wordt expliciet duidelijk gemaakt dat daar geld voor moet worden gezocht. Er is ruimte gereserveerd voor nieuwe en bestaande maatschappelijke voorzieningen.

  Hoe kies je aan welk GOP je gaat werken. Wat maakt dat we eerst Nieuw-West doen en Haven in plaats van Zuid-oost en Noord?
  We hebben hiervoor twee uitgangspunten gehanteerd:
  1. We beginnen niet overal tegelijk, we kunnen dan de geleerde lessen meenemen in de volgende GOP's.
  2. We beginnen in het gebied waar de vraag het grootst is. De eerste keuze lag, vanwege het uitgangspunt om ongelijk te investeren, op de drie grote gebieden Nieuw-West, Zuid-oost en Noord. We hebben

gekozen voor Nieuw-West, omdat hier zowel vanuit de corporaties, R&D als M&A een dringende vraag lag.

Inmiddels zijn er drie andere GOP's opgestart: Zuid-oost, Buitenveldert en haven. Ook hier liggen vragen die gebiedsbreed moeten worden afgewogen. Het GOP biedt als instrument een goed kader om integraal deze beleidskeuzes te maken.

- *Er is een gebiedsgerichte uitwerking van Volkshuisvesting en een gebiedsgerichte uitwerking van G&O. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Is het stuk goed aangesloten op de Gebiedsgerichte aanpak AAV en op de Gebiedsgerichte programmering vanuit G&O?*
  Gedurende het hele proces zijn beleidsmedewerkers wonen en G&O betrokken geweest. We hebben er gezamenlijk voor gekozen om de ruimte te houden voor bovenstaande methodes en hier dus niet te veel richting aan te geven in het GOP NW.
- *Zijn Wonen en EZC voldoende aangehaakt? Is het woonbeleid voldoende meegenomen?*
  Gedurende het hele proces zijn beleidsmedewerkers Wonen en EZC betrokken geweest.

Economie:

- *Lichte zorg over financieel kader. Als het geen financieel kader is, loopt het straks niet allemaal bij je weg?*
  Dit document behelst de fase vooruitlopend op de principebesluiten uit het Plaberum en PBI. Hierna komen de fases waarin projecten vorm moeten krijgen en waarin een financiële afweging gemaakt moet worden. Het GOP vormt hierbij een belangrijke onderbouwing, ook om keuzes te maken die het ongelijk investeren mogelijk maken.

- *Hoe gaat de prioriteitstelling van deze GOP's? Waarom eerst Haven bijv. en niet Noord?*

  We hebben hiervoor twee uitgangspunten gehanteerd:
  1. We beginnen niet overal tegelijk, we kunnen dan de geleerde lessen meenemen in de volgende GOP's.
  2. We beginnen in het gebied waar de vraag het grootst is. De eerste keuze lag, vanwege het uitgangspunt om ongelijk te investeren, op de drie grote gebieden Nieuw-West, Zuid-oost en Noord. We hebben gekozen voor Nieuw-West, omdat hier zowel vanuit de corporaties, R&D als M&A een dringende vraag lag.

  Inmiddels zijn er drie andere GOP's opgestart: Zuid-oost, Buitenveldert en haven. Ook hier liggen vragen die gebiedsbreed moeten worden afgewogen. Het GOP biedt als instrument een goed kader om integraal deze beleidskeuzes te maken.

- *Is EZC voldoende aangehaakt?*
  Ja we hebben voortdurend overleg gehad met de beleidsmedewerker EZC. Bovendien is het een uitwerking van de omgevingsvisie waarin al ruimtelijk economisch beleid is opgenomen.

5.1, 2, e **:**

- *Hoe is de governance?*
  Hier is uitgebreid op in gegaan in de oplegger.

- *Zorg over doorvertaling in financiële zin. Prioriteitstelling.*

  Dit document behelst de fase vooruitlopend op de principebesluiten uit het Plaberum en PBI. Hierna komen de fases waarin projecten vorm moeten krijgen en waarin een financiële afweging gemaakt moet worden. Het GOP vormt hierbij een belangrijke onderbouwing doordat er al prioriteiten aangegeven zijn, ook om keuzes te maken die het ongelijk investeren mogelijk maken.

- *Waarom niet begonnen met Noord?*
  We hebben hiervoor twee uitgangspunten gehanteerd:
  1. We beginnen niet overal tegelijk, we kunnen dan de geleerde lessen meenemen in de volgende GOP's.
  2. We beginnen in het gebied waar de vraag het grootst is. De eerste keuze lag, vanwege het uitgangspunt om ongelijk te investeren, op de drie grote gebieden Nieuw-West, Zuid-oost en Noord. We hebben gekozen voor Nieuw-West, omdat hier zowel vanuit de corporaties, R&D als M&A een dringende vraag lag.

  Inmiddels zijn er drie andere GOP's opgestart: Zuid-oost, Buitenveldert en haven. Ook hier liggen vragen die gebiedsbreed moeten worden afgewogen. Het GOP biedt als instrument een goed kader om integraal deze beleidskeuzes te maken.

- *Weegt de mate van inspanning op tegen het resultaat? Hoe ordenend ten opzichte van inspanning. Kunnen wij ons wel permitteren?*
  We hebben het GOP gemaakt in opdracht van de wethouder. Het is een opdracht al is benoemd in de omgevingsvisie Amsterdam. Werken aan het GOP structureert de samenwerking en integraliteit en maakt werken op gebiedsschaal daarmee efficiënter. We kunnen nu al zeggen dat het concept GOP nu al resluteert in het maken van grote keuzes bij projectontwikkelingen, woningbouw, herinrichting openbare ruimte. Er was tot nu toe geen instrument om op deze schaal een afweging te maken terwijl dit in de complexe opgaven die de stad heeft wel nodig is.

- *Benieuwd naar themagericht programma Ondergrond.*
  We zullen dit doorzetten naar het Themagericht Omgevingsprogramma Ondergrond.

- *We hadden het graag eerder willen zien. Grote producten meer in stapjes.*
  Er wordt een algemene aanpak GOP opgesteld door R&D. Daarin worden lessen meegenomen die we hebben geleerd bij het maken van dit GOP. We zullen daarin specificeren op welke manier het MT R&E hierin wordt meegenomen en wat de verhouding is in relatie tot de stuurgroep. We nemen deze opmerking daarin mee.

5.1, 2, e:

- *Interessant instrument. Niet lang wachten met lessen trekken.*
  Er wordt een algemene aanpak GOP opgesteld door R&D. Daarin worden lessen meegenomen die we hebben geleerd bij het maken van dit GOP.

- *Bestuurlijk agenderen bij BT Duurzame Toekomst en Fysieke Leefomgeving? Dan moeten de keuzes wel scherper zijn. Is de keuze; welke buurten versterken we en welke laten we zo (luwe buurt)?*
  De wethouder heeft ons gevraagd het stuk eerst via zijn map te laten gaan en dan te bepalen wat de bestuurlijke route is.

- *Waarom gebied Slotervaart in de buurt van Lelyaan als luwe buurt getypeerd.'*
  De inhoud van het GOP NW is geaccordeerd door de stuurgroep waarin de afdelingen R&D, G&O, VenOR en het stadsdeel vertegenwoordigd zijn. We zullen hier niet te diep ingaan op de inhoudelijke afwegingen. Maar in het kort: één van de belangrijke dilemma's die we hebben is het dilemma bijbouwen in een bestaande stad. Slotervaart is door het Rijk bestempeld als Wederopbouwgebied van nationaal belang. De gemeente Amsterdam heeft zich gecommitteerd om dit gebied te beschermen. In het GOP hebben we daarom het gebied aangemerkt als gebied waar niet op grote schaal veel gaat veranderen. In dit gebied hebben we wel gezegd, dicht bij het station moeten we hier meer vrijheid hebben. Dit is met name in de zone Lelylaan, Calandlaan.

Ton/controller:

- *Besluitvorming vindt alleen plaats bij wethouders en niet bij Dagelijks Bestuur. Klopt dat?*

  Het Dagelijks bestuur Nieuw-West is betrokken bij de tot stand koming van het GOP. Het heeft aangegeven dat zo goed betrokken is geweest. De verwachting is ook dat het college hun om advies zal vragen bij de vaststelling.

- *Hoe verhoudt zich dit tot PBI en Plaberum?*

  Er zijn 4 stappen in het Plaberum: verkenning, haalbaarheid, ontwerp en uitvoering. Het GOP is de prioritering en agendering die voorafgaat aan de fase verkenningen in het Plaberum. Het vormt het programma van eisen op hoofdlijnen voor PBI en Plaberum.

- *Wat vervangt dit product? Want er staat "vervangt spontaan gegroeide producten zonder heldere status". Waar stoppen wij mee.*
  Omdat er tot nu toe geen standaard bestonden voor beleidsafwegingen op deze schaal, werden er op incidentele wijze producten gemaakt. Deze producten hadden vaak geen bestuurlijke status en waren daarom ook niet zo krachtig. In Nieuw-West bestaat er bijvoorbeeld het Raamwerk Ringzone west. Er zijn de kansenkaarten zonder status. Beide zijn niet vastgesteld en waardoor het proces kwetsbaar was.

- *Hoe gaat het helpen in maken van keuzes?*

Het GOP maakt stedelijk beleid specifiek. Dat betekent dat er niet steeds op nieuw bepaalde keuzes gemaakt hoeven te worden. Nu wordt er steeds op project niveau bepaald hoeveel groen er terug komt, welke gebouwen gesloopt mogen worden, hoeveel vierkante meter economische functies er moeten komen. Daar hebben we nu een grote slag in gemaakt. Ook helpt het te prioriteren in de bovenplanse uitgaven.